

Adminisztratív részletek és módszertani bevezető (mikro és matek ismételés)

Munkagazdaságtan
2016-2017 őszi félév
Budapesti Corvinus Egyetem, Papp Bence

Tárgy tanulástechnikai részletei

- Tárgy adatlapja
 - <http://portal.uni-corvinus.hu/index.php?id=22720&tanKod=4EE21NAK27B>
- Honlapom
 - <http://web.uni-corvinus.hu/~bpapp/>
 - Szemináriumi anyagok, eredmények, olvasmányok
- Tárgy teljesítéséhez követelmény
 - 2 negyedéves ZH teljesítése (megajánlott jegy), VAGY
 - Mindkettőnek legalább 50 százalékbán sikerülni kell!
 - Írásbeli vizsga sikeres megoldása a vizsgaidőszakban
 - Már decemberben lesz egy vizsga!

Tárgy tanulástechnikai részletei

- Tárgy teljesítéséhez követelmény
 - Összesen 100 pont szerezhető
 - 2x50 pont a két ZH-val, VAGY
 - 1x100 pont a vizsgán
 - Ponthatárok (ZH-kon és vizsgákon egyaránt)
 - Elégséges (50%), közepes (60%), jó (70%), jeles (80%)
 - Számításokat és/vagy rövid kifejtést igénylő feladatok nagyjából fele-fele részben adják a dolgozatok tartalmát

Konzultáció, elérhetőségek

- Konzultációs lehetőségek
 - Egyénileg, fogadóóráim idején
 - Csoportosan, egyeztetve külön időpontban
 - Előadás után
 - E-mailben: bence.papp@uni-corvinus.hu

Modellezés

- A munkapiacot fogjuk modellezni
 - Nemzetgazdasági szinten
 - Vállalati szinten
- A modell általában minden tudományterületen:
A valós gazdaságról, többnyire annak egy jól meghatározott részéről alkotott egyszerűsített konstrukció, amely az elemzés, előrejelzés, vagy hatásvizsgálat szempontjából kielégítő információval szolgál a vizsgálat tárgyát képező jelenség bizonyos szempontból történő részleges megértéséhez.
- Instrumentalizmus versus Realizmus
- Sokfélék vagyunk, kell egy közös nyelv!

Módszertani alapok

- Piaci verseny
 - A piacok megtisztulnak
 - Ker. és kín. meghatározza egyensúlyi árat és mennyiséget
 - Ha verseny van az erőforrásokért **egy elfogadott ár lesz**
 - Ezzel szembesül minden kereső, ez alatt nem fog kapni semmit
 - E fölött miért is venne?
 - Zéró profit (gazdasági és számviteli értelmezés)
 - Fontos feltevések
 - Tökéletes verseny
 - Nincs információs aszimmetria, és súrlódás, minden mobil
 - Nincs kontrakciós költség és bizonytalanság
 - A kereslet és kínálat egységei egyformák
 - Tehát minden szép és egyszerű

Módszertani alapok

- Monopólium vagy Monopszónium
 - Piacon vagy részpiacon nincs verseny
 - **Az ár el fog térni a versenypiaci ártól**
 - Nem azt jelenti, hogy a monopólium bármit megtehet
 - Bizonyos korlátok kötik őt is
 - Maximális profitra való törekvés
 - Kereslet és kínálat sajátosságai
 - Pozitív profit

Módszertani alapok

- Határkölttség és határhaszon
 - Döntés a határon: ha egy kicsit változtatok a paramétereken vagy magatartásomon, mi lesz a következménye.
 - Parciális elemzés: a sok dolog közül csak egyen változtatok, a többit békén hagyom.
 - Ilyen szemmel nézve tehát:
 - Határkölttség: ha a költségek egyik tényezőjét picit megemelem (pl. egy egységgel) akkor mennyi többletköltségem lesz.
 - Határbevétel: ha a bevétel egyik tényezőjének mennyiségét picit megnövelem, akkor mennyi többlethasznom lesz.

Módszertani alapok

- **Hasznosság maximalizálás**
 - Minden szereplő célja, persze mindenkinek más a haszon
 - Vállalatnál a profittal szoktuk mérni a hasznot
 - Profit maxim. eljárás: döntés a határon, parciálisan
 - A bevétel (R) és költség (C) különbségét növeli, amíg lehet
 - Mi lehet közös tényezője R-nek és C-nek?
 - Termelés: Ha veszem a fáradtságot (C), hogy még egy terméket előállítsak, akkor azt eladhatom (R).
 - Munkaerő: Ha felveszek, még egy embert, akkor mennyivel fogunk többet termelni, amit ha megszorozok a termékem eladási árával, akkor megvan a többletbevétel, de meg kell néznem, hogy mennyivel növeli az összköltségemet a bértétele.

Módszertani alapok

- A döntési eljárás formalizáltan (termékpiacon)
 - Profit egyenlő bevétel mínusz kiadás
 - Profit maximumát keresem (szélsőérték számítás)
 - Általánosan MC kvalitatív meghatározása
 - MR versenyzői piacon ($MR=P$)
 - MR monopolista piacon ($MR=P(Q)*Q$, Q szerinti deriváltja)
- Monopolista viselkedésének következménye
 - $P > MR$ fontos tanulság, a munkakeresletre vonatkozóan lesz majd következménye

Módszertani alapok

- Termelési és költséget keletkeztető tényezők
 - Egyszerűsége törekedve
 - Munka: a munkások száma, ledolgozott óraszám
 - Tőke: telep, gépek, szabadalom, kiváltságok, know-how
 - Helyettesíthetik és kiegészíthetik egymást
 - Veszek 10 számítógépet, de embert nem veszek fel hozzá, akkor sámlinak, nehezéknek (CRT), baknak jó legfeljebb.
 - Veszek egy csomagoló gépsort, akkor már nincs szükségem a kézzel dobozoló munkásaimra, persze kell üzemmérnöki és szerviz háttér.

Módszertani alapok

- **Hasznosság maximalizálás**
 - A vállalaton túl most nézzük meg az embert
 - Hasznosságához hozzájárul megint csak egyszerűen:
 - Pénz (fogyasztás): aminek segítségével hatékony és kiterjedt piacokon mindenféle finomat és jót vehet
 - Szabadidő: élvezheti a megvásárolt materiális jószágok működését és hatását, élvezheti a meg nem vásárolható jószágokat is.
 - Vannak tulajdonságai és képességei:
 - Képes munkát végezni, amiért cserébe pénzt kap
 - Mindenkinek más mértékben járul hozzá hasznosságához a fenti két tényező
 - Maximalizálási eljárás, szintén határon és parciálisan
 - Ha egy órával kevesebbet dolgozom, akkor milyen jó, mert lesz egy kis szabadidőm, viszont elbukok valamennyi pénzt is ...

Módszertani alapok

- Az ember mint munkás korlátai és kívánalmai
 - Nevezetesen a költségvetési korlát
 - Egy nap maximum 12 órát tudok dolgozni, mert kell idő pihenésre, utazásra és alvásra is.
 - Ha 12 órát dolgozom, akkor nincs szabadidőm, de a lehető legtöbbet keresem.
 - Ha 12 órát szabadon töltök, akkor csupa jó dologgal tudok foglalkozni, viszont ... (lásd adott ország szociális biztosítását)
 - Nevezetesen a preferenciák
 - Én egy olyan ember vagyok, aki egész nap a hobbijának élne, és nem baj ha csak egy viskót tudok fenntartani.
 - Én egy olyan ember vagyok, aki egy villára vágyik a Széchenyi hegyen, és kevésbé számítanak szabadidő, család, és barátok.

Módszertani alapok

■ Jelenérték fogalma

- Bárkinek is a hasznáról legyen szó, az nem csak egy időpontban van jelen, a jelenben és a jövőben is értelmezett.
- Döntéseink a jövőbeli hasznokra is kihatással vannak, és a jó döntéshez össze kéne adni, hasonlítani a különböző időkre vonatkozó hasznot, bevételt, kiadást.
- Szubjektív diszkont faktor
 - Jellemző ránk, hogy ha valamit később kapok meg, az nem olyan értékes, mintha most kapnám meg.
- Objektív (piaci) diszkont faktor
 - Ha már most rendelkezem a forrással, akkor kamatoztathatom és a jövőben többet fog érni.

Feladat 1

- Ábrázolás, lineáris trend illesztés, egyenlet meghatározása, becslés egy köztes pontra, függvények elemzése

Ország A		Ország B	
Tanulmányi évek	Kereset	Tanulmányi évek	Kereset
10	5	9	12
12	6	12	13
12	8	13	14
14	10	14	14
16	10	16	15
21	16	20	17